

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetme 4.2.1 “Mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus” III taotlusvoorude rakendusanalüüs

Tuuli Sooäär-Säde

*kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakond / peaspetsialist
06.03.2018*

Sisukord

1	Sissejuhatus	2
2	Toetuse taotlemine ja määramine	4
3	Toetatud tegevused	5
4	Investeeringute asukohajärgne analüüs	10
5	Toetuse saaja juriidiline vorm	12
6	Meetme indikaatorid ja sihttaseme saavutamine	13
7	Toetuse saaja EMTAK kood	14
8	Kokkuvõte.....	17

1 Sissejuhatus

Käesolevas rakendusanalüüsis vaadeldakse Eesti maaelu arengukava 2014–2020 (edaspidi *arengukava*) meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevusliigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” alameetme 4.2.1 „Mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus” (edaspidi *meede* 4.2.1) III taotlusvooru rakendumist.

Meedet rakendatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487-548) artikli 17 lõike 1 punkti b alusel.

Meetme 4.2.1 peamiseks eesmärgiks on aidata kaasa jaekaubandusele suunatud kõrgema lisandväärtusega toodete töötlemise osakaalu suurendamisele, mis aitaks tagada turult kõrgema ja stabiilsema sissetuleku kõigile tarneahela lülidele ja kõrgema lisandväärtusega toodete töötlemise efektiivsuse tõstmisele, mis suurendab nende toodete konkurentsivõimet lisaks siseturule ka välisurgudel. Samuti on selle meetme eesmärgiks aidata kaasa ka tegevusvaldkonna mitmekesistamisele, väikeettevõtete loomisele ja arendamisele ning töökohtade loomise hõlbustamisele.

Meetme 4.2.1 rakendamise aluseks on maaeluministri 08. mai 2015. a. määrus nr 58 „Mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus”.

Arengukava meetme „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” kogueelarve on 69 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 85% (58,65 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering on 15% (10,35 miljonit eurot). Meetme 4.2.1 eelarve on 25,5 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 85% (21,675 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 15% (3,825 miljonit eurot). Täpsemalt taotlusvooruks ettenähtud rahalised vahendid määrab minister iga-aastaselt oma käskkirjaga. III taotlusvooru eelarveks oli 3,65 miljonit eurot.

Meetme 4.2.1 toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 500 000 eurot kogu arengukava programmiperioodi (2014–2020) jooksul.

Meetme 4.2.1 raames saavad toetust taotleda mikroettevõtjad või väikeettevõtjad, kelle põhitegevusalaks on toiduainete tootmine (EMTAK-i jao C alajagu 10) või joogitootmine (EMTAK-i jao C alajagu 11), välja arvatud kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine (EMTAK-i jao C alajagu 102). Lisaks võivad toetust taotleda põllumajandusliku tegevusega tegelevad mikroettevõtjad.

Toetust on võimalik taotleda ehitise ehitamise ja/või seadmete ostuks. Lisaks on võimalik toetust taotleda ka kasutatud seadmete ostuks, kui seade ei ole taotluse esitamise hetkel vanem kui kolm aastat, selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või Euroopa Liidu vahenditest või muud tagastamatut riigiabi ja selle hind on väiksem kui uue samaväärse seadme hind.

Vastavalt meetme 4.2.1. rakendamise aluseks olevale maaeluministeriumi määrusele nr 58 suurendatakse toetuse määra viie protsendipunkti võrra, kui taotleja ettevõtte on tunnustatud

mahepõllumajanduse valdkonnas ja kavandatava investeeringu eesmärk on mahepõllumajanduslike toodete töötlemine või töötlemine ja turustamine.

Käesoleva analüüsi eesmärgiks on anda lühiülevaade meetme rakendamise III taotlusvoorus esitatud taotlustest ja taotluste rahuldamise tulemustest, hõlmates järgmisi teemasid:

- toetuse taotlemine ja määramine;
- toetatud tegevused;
- investeeringute asukohajärgne analüüs;
- toetuse saaja juriidiline vorm;
- toetuse saaja EMTAK kood;
- meetme indikaatorid ja sihttaseme saavutamine.

Rakendusanalüüsi koostamisel kasutati Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametilt (edaspidi *PRIA*) 05. novembri 2017.a . seisuga saadud andmeid.

2 Toetuse taotlemine ja määramine

Meetme 4.2.1 kolmas taotlusvoor toimus perioodil **26. juunist kuni 30. juunini 2017 a.**

Toetuse taotlemiseks kirjalikult esitatud taotlusi võeti vastu posti teel PRIA keskuse aadressil Tähe 4, Tartu 51010 ja elektrooniliselt e-posti aadressil info@pria.ee.

Toetuse taotlemiseks tuli esitada PRIA-le vormikohane avaldus. PRIA tegi taotluste rahuldamise otsused hiljemalt 17. novembriks 2017 a.

Kolmanda taotlusvooru eelarve oli 3,65 miljonit eurot, mis moodustab 14,3% kogu meetme eelarvest (25,5 miljonit eurot). Kolmandas taotlusvoorus esitati kokku 32 taotlust, mis sisaldas 134 tegevust. Mahetöötajate esitatud taotlused sisaldasid 54 tegevust, mis moodustab umbes 40% tegevuste koguarvust (134).

Taotlusi esitati kogusummas 4 733 752 eurot, mis ületas rohkem kui 29% taotlusvooru eelarvet. Võrreldes eelnevate aastatega, siis esimese taotlusvooru taotluste kogusumma ületas taotlusvooru eelarvet märkimisväärselt rohkem (67%) ning teise taotlusvooru kogusumma ületas mõnevõrra vähem (14%). Esimese taotlusvooru eelarve (7,4 miljonit eurot) oli kavandatud proportsionaalselt suuremana võrreldes järgmiste voorudega, kuna programmiperioodide vahetumise tõttu ei ole olnud võimalik toetust taotleda. Teise taotlusvooru eelarve (7,25 miljonit eurot) oli samuti suurem võrreldes kolmanda taotlusvooru eelarvega, sest võeti arvesse, et huvi nimetatud meetme vastu oli suur. Seega võib pärast kolmanda taotlusvooru lõppu järeldada, et huvi võib olla hakanud langema.

Tabel 1. Taotlusvooru andmed

Esitatud taotluste arv	Rahuldatud taotluste arv	Rahuldatud taotluste osakaal esitatud taotluste arvust	Taotletud toetuse summa, €	Rahuldatud toetuse summa, €	Rahuldatud toetuse osakaal taotletud toetuse summast
32	20	62.50%	4 733 752	3 452 612	72.94%

Allikas: PRIA

Toetust määrati kokku 20 taotlusele, mis sisaldas kokku 81 tegevust kogusummas 3 452 611 eurot.

3 Toetatud tegevused

Meetmest 4.2.1 saab toetust taotleda Euroopa Liidu toimimise lepingu lisaga I hõlmatud põllumajandustoodetest I lisaga hõlmatud või I lisaga hõlmamata toodete töötlemiseks või töötlemiseks ja turustamiseks vajaliku seadme ostmiseks või ehitise ehitamiseks.

Toetust saab taotleda ka kasutatud seadme ostmiseks, kui seade ei ole taotluse esitamise hetkel vanem kui kolm aastat, selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või Euroopa Liidu vahenditest või muud tagastamatut riigiabi ja selle hind on väiksem kui uue samaväärse hind.

Meetme 4.2.1 kohaselt saab toetust taotleda järgmiste ehitusega seotud tegevuste kohta:

- ehitise püstitamine;
- ehitise laiendamine;
- ehitise rekonstrueerimine;
- ehitise rajamine;
- ehitise paigaldamine;
- ehitustegevusega kaasnevad omanikujärelevalve kulud.

Seadmetega seotud tegevuste kohta saab toetust taotleda:

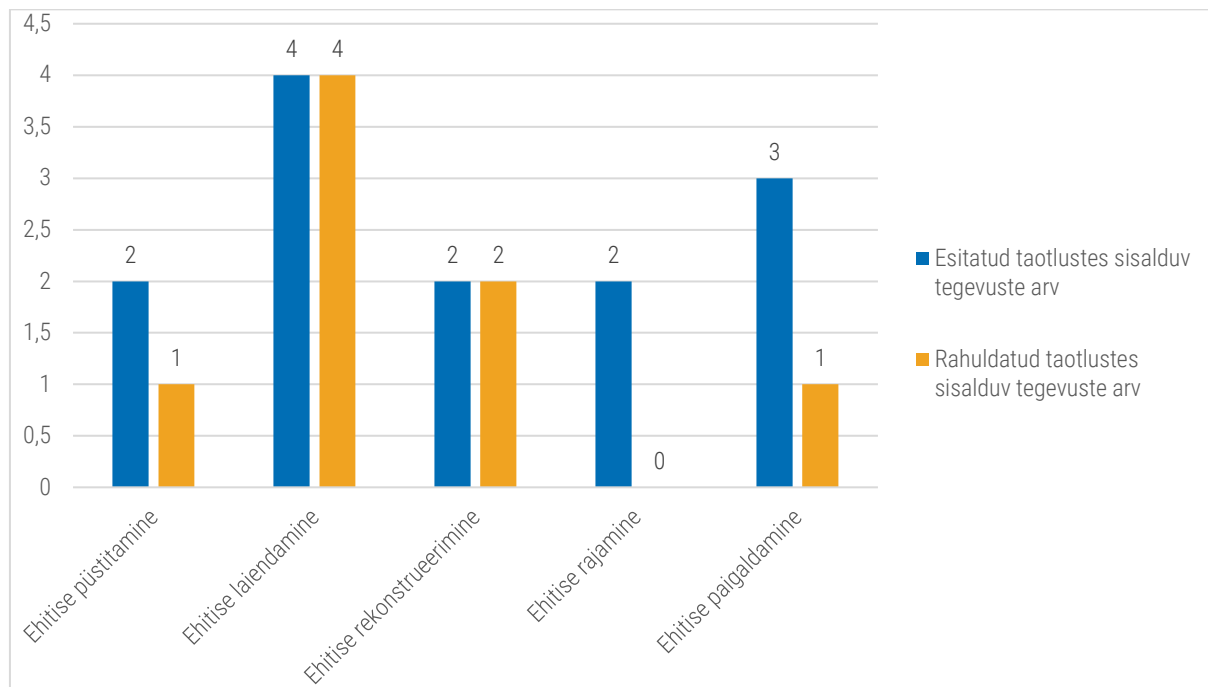
- seadme ostmiseks ja selle paigaldamiseks, seadistamiseks või müüja poolt selle kasutamise väljaõppeks;
- seadme kasutamiseks vajaliku tarkvara ja infotehnoloogilise seadme ostmiseks ning selle paigaldamiseks ja seadistamiseks.

PRIA on seadme soetamise abikõlblikud kulud välja toonud täpsemalt:

- kasutatud seadme ja selle paigaldamise, seadistamise või müüja poolt selle kasutamise väljaõppe maksumus;
- seadme ja selle paigaldamise, seadistamise või müüja poolt selle kasutamise väljaõppe maksumus;
- seadme kasutamiseks vajaliku infotehnoloogilise seadme ost, paigaldus ja seadistamise maksumus;
- seadme kasutamiseks vajaliku tarkvara ost, paigaldus ja seadistus;
- seadmele lisaamprite soetamine juhul, kui see paigaldatakse ehitisse, mis on taotleja omandis;
- seadmete paigaldamise, seadistamise või kohaletoometamisega kaasnevad veo- ja sõidukulud, mis ei kajastu seadme hinnapaksumuses kokku.

Kolmandas taotlusvoorus taotletud ehitusega seotud tegevuste jaotus on toodud joonisel 1.

Joonis 1. Ehitusega seotud esitatud taotlustes sisalduv tegevuste arv ja rahuldatud taotlustes sisalduv tegevuste arv

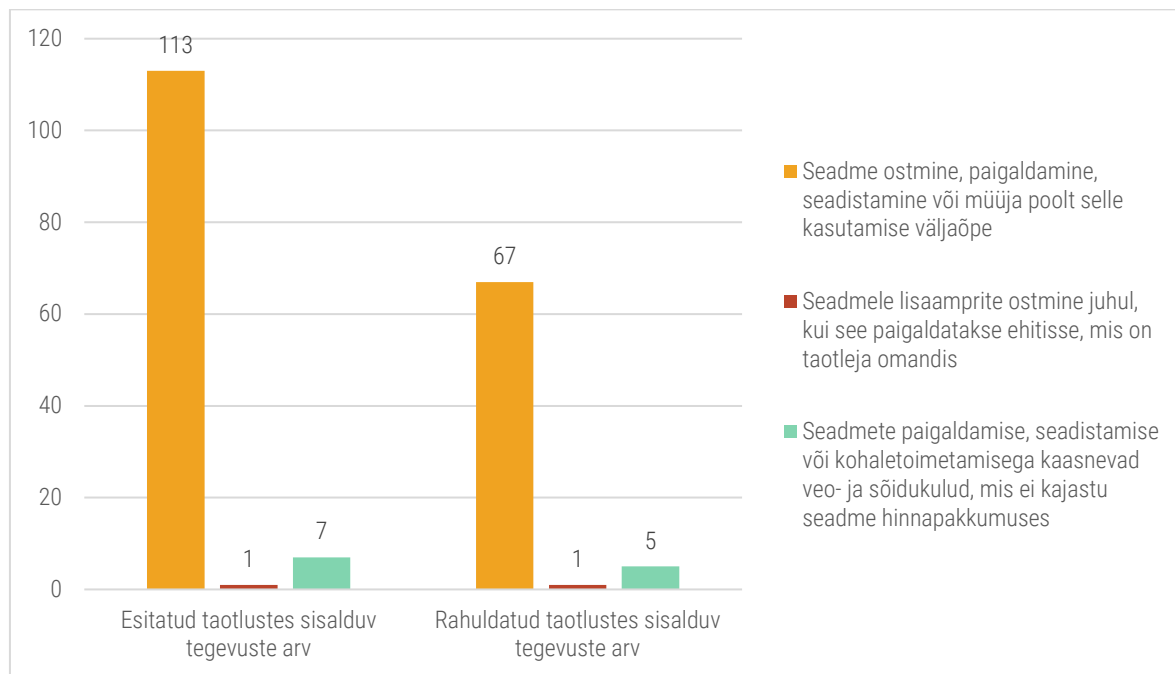

Ehitusega seotud tegevustest taotleti kõige enam toetust ehitiste püstitamiseks (kaks korda, summas 528 428 eurot) ja kõige vähem ehitiste rajamiseks (kaks korda, summas 1 117 eurot). Ehitusega seotud tegevustest rahuldati kõige rohkem ehitise laiendamise taotluseid (neljal korral, summas 428 352 eurot). Olenemata sellest, et kahel korral taotleti toetust ehitiste rajamiseks, ei rahuldatud ühtegi taotlust antud tegevuse kohta. Kahel korral taotleti toetust ka ehitise rekonstrueerimiseks ning mõlemad taotlused rahuldati. Mitte ühtegi korda ei taotletud toetust ehitustegevusega kaasnevaks omanikujärelevalveks. Kõik ehitise laiendamise kui ka ehitise rekonstrueerimise taotlused rahuldati.

Mahetöötledajad taotlesid enim toetust ehitise laiendamiseks (kaks korda, summas 343 700 eurot) ja vähim ehitise rajamiseks (üks kord, summas 594 eurot). Mitte ühelgi korral ei taotlenud mahetöötledajad toetust ehitise rekonstrueerimiseks. Ehitusega seotud tegevustest taotlesid mahetöötledajad toetust kokku kuuele tegevusele, mis moodustab kõigist ehitustegevusega seotud tegevustest (13) 46%. Mahetöötledajate taotlused, mis sisaldasid ehitusega seotud tegevusi rahuldati kolmel korral, mis moodustab kõigist rahuldatud taotlustest, mis sisaldasid ehitusega seotud tegevusi (kaheksa) 38%.

Joonisel 2 on toodud seadmetega seotud tegevuste jaotus.

Joonis 2. Seadmetega seotud esitatud taotlustes sisalduv tegevuste arv ja rahuldatud taotlustes sisalduv tegevuste arv

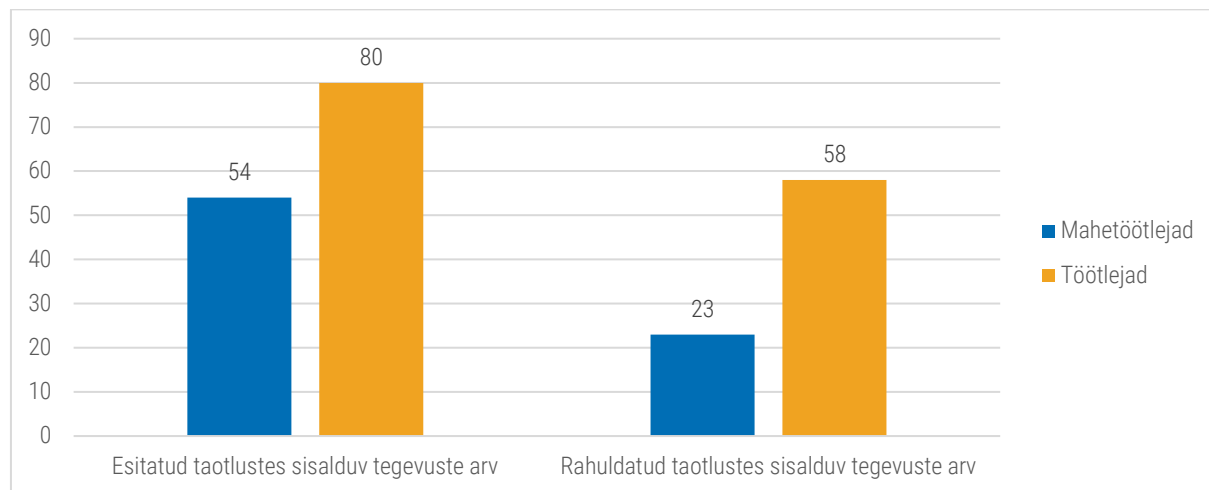

Jooniselt on näha, et kõige enam taotleti toetust seadmete ostmiseks, paigaldamiseks ja seadistamiseks (113 korda, summas 3 616 966 eurot) ning kõige vähem seadmetele lisaamprite ostmiseks juhul, kui see paigaldatakse ehitisse, mis on taotleja omandis (üks kord, summas 856 eurot). Seadmete paigaldamise, seadistamise või kohaletoimetamisega kaasnevateks veo- ja sõidukuludeks, mis ei kajastu seadme hinnapakkumuses, esitati taotlus seitsmel korral ning rahuldati viiel korral (summas 12 519 eurot). Jooniselt puuduvad kasutatud seadme ostmine, paigaldamine, seadistamine või müüja poolt selle kasutamise väljaõpe, seadme kasutamiseks vajaliku infotehnoloogilise seadme ostmine, paigaldamine ja seadistamine ning seadme kasutamiseks vajaliku tarkvara ostmine, paigaldamine ja seadistamine, sest mitte ühelgi korral nimetatud tegevuste jaoks toetust ei taotletud.

Mahetöötlejad taotlesid seadmetega seotud tegevustest enam toetust seadmete ostmise, paigaldamise, seadistamise või müüja poolt selle kasutamise väljaõppeks (46 korda, summas 1 625 790 eurot) ning vähem seadme paigaldamise, seadistamise või kohaletoimetamisega kaasnevateks veo- ja sõidukuludeks, mis ei kajastu seadme hinnapakkumuses (kaks korda, summas 1104 eurot). Ülejäänud seadmetega seotud tegevusi mahetöötlejate esitatud taotlustes ei sisaldunud.

Joonisel 3 on välja toodud tegevuste jaotus töötlejate ja mahetöötlejate lõikes.

Joonis 3. Esitatud taotlustes sisalduvate tegevuste ja rahuldatud taotlustes sisalduvate tegevuste jaotus töötajate ja mahetöötajate vahel

Taotlused sisaldasid kokku 134 tegevust, milledest 40% olid mahetöötajate esitatud taotlustes sisalduvad tegevused. Kokku tegi PRIA toetuse rahuldamise otsuse 20 taotlusele, mis kokku sisaldas 81 tegevust, milledest 28% olid mahetöötajate esitatud taotlustes sisalduvad tegevused.

Kolmanda taotlusvooru tegevuste jaotus on ära toodud tabelis 2.

Tabel 2. Meetme 4.2.1 tegevuste jaotus

Tegevuse nimetus	Taotletud tegevuste arv	Taotletud toetuse summa	Rahuldatud tegevuste arv	Rahuldatud toetuse summa	Rahuldatud toetuse summa (eurot/tegevus)	Rahuldatud toetuse jagunemine tegevuste kaupa
Ehitise laiendamine	4	428 352	4	428 352	107 088	12.4%
Ehitise paigaldamine	3	83 313	1	74 396	74 396	2.2%
Ehitise püstitamise	2	528 428	1	34 088	34 088	1.0%
Ehitise rajamine	2	1 117	0	0	0	0.0%
Ehitise rekonstrueerimine	2	62 202	2	62 202	31 101	1.8%
Ehitise tehnosüsteemi või selle osa muutmise või tehnosüsteemi terviklik asendamine	0	0	0	0	0	0.0%
Ehitustegevusega kaasnev omanikujärelevalve	0	0	0	0	0	0.0%
Kasutatud seadme ost, paigaldus, seadistus või müüja poolt selle kasutamise väljaõpe	0	0	0	0	0	0.0%
Seadme ost, paigaldus, seadistus või müüja poolt selle kasutamise väljaõpe	113	3 616 966	67	2 841 212	42 406	82.3%
Seadme kasutamiseks vajaliku infotehnoloogilise seadme ost, paigaldus ja seadistus	0	0	0	0	0	0.0%

Tegevuse nimetus	Taotletud tegevuste arv	Taotletud toetuse summa	Rahuldatud tegevuste arv	Rahuldatud toetuse summa	Rahuldatud toetuse summa (eurot/tegevus)	Rahuldatud toetuse jagunemine tegevuste kaupa
Seadme kasutamiseks vajaliku tarkvara ost, paigaldus ja seadistus	0	0	0	0	0	0.0%
Seadmele lisaamprite soetamine juhul, kui see paigaldatakse ehitisse, mis on taotleja omandis	1	856	1	856	856	0.0%
Seadmete paigaldamise, seadistamise või kohale toimetamisega kaasnevad veo- ja sõidukulud, mis ei kajastu seadme hinnapakumuses	7	12 519	5	11 505	2 301	0.3%
Taotlusvoor kokku:	134	4 733 752	81	3 452 612	42 625	100.0%

Allikas: PRIA

Kõige suurem määratud toetuse summa tegevuse kohta oli ehitise laiendamisel (107 088 eurot) ning kõige väiksem seadmele lisaamprite soetamine juhul, kui see paigaldatakse ehitisse, mis on taotleja omandis (856 eurot). Kui vaadelda aga rahuldatud taotluste jagunemist tegevuste lõikes, siis kõige suurema osa moodustavad seadmete ost, paigaldus, seadistus või müüja poolt selle kasutamise väljaõpe (82,3%) ja ehitise laiendamine (12,4%).

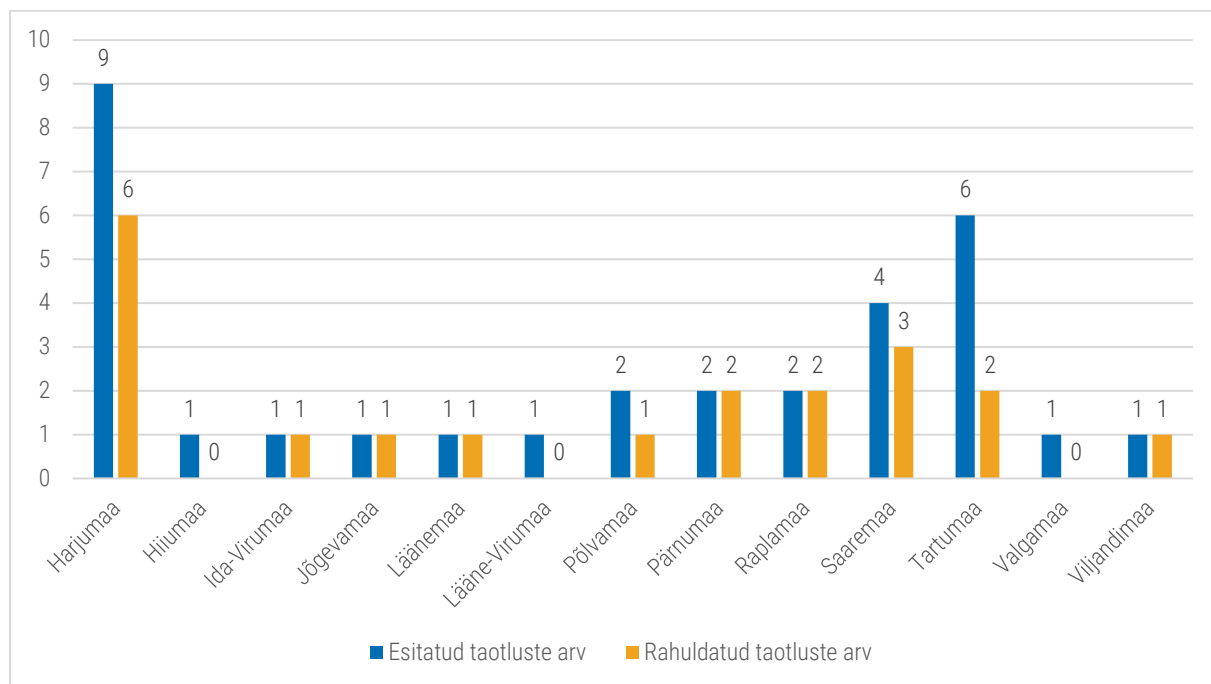
Tabelist 2 on näha, et kolmandas taotlusvoorus taotleti toetust 134 tegevuseks, millest 13 tegevust oli seotud investeeringutega ehitistesse ja 121 tegevust olid seotud investeeringutega seadmetesse. Toetust taotleti kokku 4 733 752 eurot ja määrati summas 3 452 612 eurot, mis on väiksem summa kui eelnevatel aastatel (esimene aasta 6 902 242 eurot ja teine aasta 5 475 000 eurot). PRIA tegi taotluse rahuldamise otsuse 20 taotlusele, mis kokku sisaldas 81 tegevust. See moodustab 60% kõigist 134 tegevusest, mida taotlused sisaldasid. Esimeses taotlusvoorus oli vastav number 68% ja teises 65%. Kolmanda taotlusvooru määratud toetuste aritmeetiline keskmine tegevuse kohta oli seni suurim ehk 42 625 eurot (esimene voor 32 712 eurot ja teine voor 21 640 eurot).

Mahetöötajate esitatud taotlustes sisalduvate tegevuste suhtarv kõigi esitatud taotlustes sisalduvate tegevuste arvu suhtes on kolme aastaga tõusnud. Kui esimeses taotlusvoorus oli see arv 8% ja teises 24%, siis kolmandas taotlusvoorus on see suhtarv 40% (mahetöötajate taotlused sisaldasid 54 tegevust ja kõik esitatud taotlused sisaldasid kokku 134 tegevust). Seega kolme taotlusvooru lõikes kokku on kõigis taotlustes sisalduvate tegevuste seas viis korda rohkem mahetöötajate taotletud tegevusi.

4 Investeeringute asukohajärgne analüüs

Kolmandas taotlusvoorus (2017) esitatud taotluste jaotus maakondade lõikes on välja toodud joonisel 4.

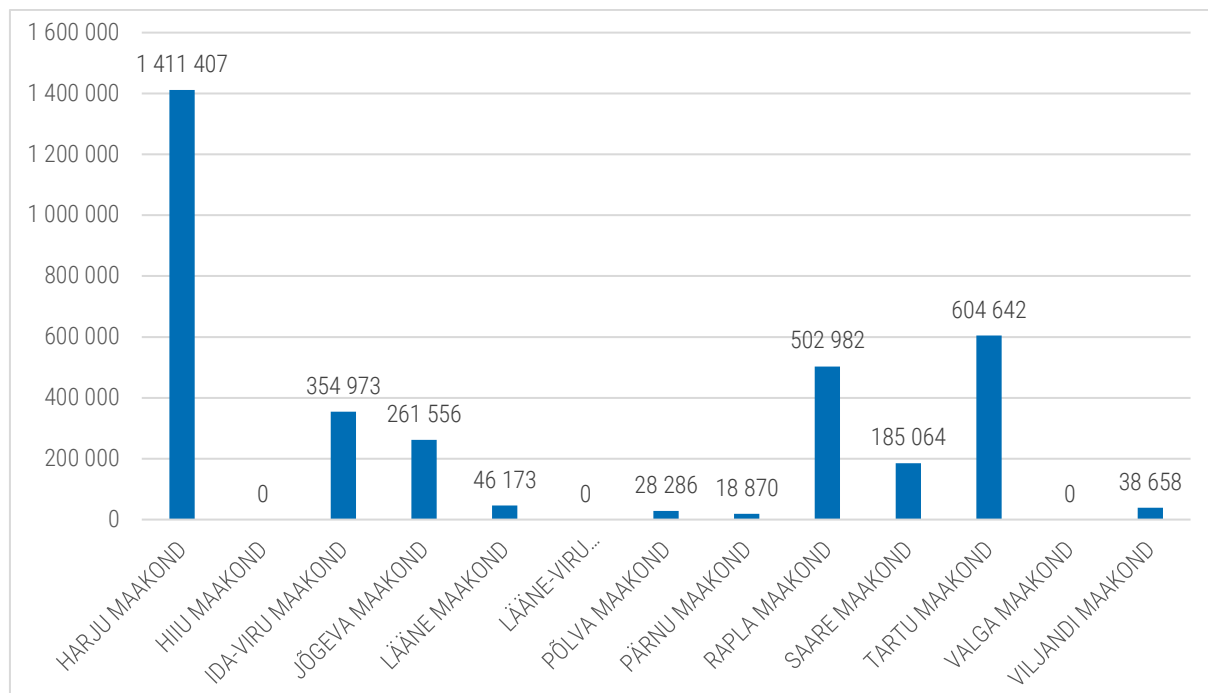
Joonis 4. Esitatud taotluste ja taotluse saajate arv maakondade kaupa

Allikas: PRIA

Kõige rohkem on taotlusi esitatud Harju- (üheksa), Tartu- (kuus) ja Saaremaalt (neli). Rapla-, Põlva- ja Pärnumaalt esitati kõigis kaks taotlust ning Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Lääne-, Lääne-Viru-, Valga- ja Viljandi maakondadest on esitatud kõigist üks taotlus. Enim rahuldati taotlusi Harju- (kuus) ja Saaremaalt (kolm). Hiiu-, Lääne-Viru- ja Valgamaalt taotlusi ei rahuldatud. Jooniselt on puudu Järva- ja Võrumaa, sest sealt ei esitatud ühtegi taotlust.

Joonis 5. Rahuldatud taotluste summa maakondade kaupa

Allikas: PRIA

Võrreldes rahuldatud taotluste summasid maakondade lõikes, siis suuremad summad olid Harju- (1 411 407 eurot), Tartu- (604 642 eurot) ja Raplamaal (502 982 eurot). Väiksemad rahuldatud taotluste summad olid Pärnu- (18 870 eurot) ja Põlvamaal (28 286 eurot). Kokku rahuldati taotlusi summas 3 452 611 eurot.

Mahetöötledajad esitasid enim taotlusi Harju- (neli), Tartu- (kolm) ja Saaremaalt (kaks). Rahuldatud taotluste arv mahetöötledajate seas oli suurim Harju- (kaks) ja Saaremaal (kaks). Suurimad rahuldatud toetuse summad olid Tartu- (496 402 eurot), Harju- (431 741 eurot) ja Ida-Virumaal (354 972 eurot).

Kui võrrelda meetme 4.2.1. kolme toimunud taotlusvooru toetuse taotlemise andmeid maakondade lõikes, siis on näha, et kõige rohkem on toetust määratud Harju- ja Tartumaale. Samal ajal Hiiumaale ühtegi toetust määratud ei ole.

5 Toetuse saaja juriidiline vorm

Vastavalt maaeluministri määrusele nr 58 võib toetust taotleda ettevõtja äriseadustiku tähenduses, kes vastab komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 I lisa artikli 2 punktis 2 sätestatud väikese suurusega ettevõtja või punktis 3 sätestatud mikroettevõtja nõuetele.

Kolmandas taotlusvoorus anti toetust 17 (85%) osäühingule, kahele (10%) füüsilisest isikust ettevõtjale ja ühele (5 %) aktsiaseltsile. Ainukene aktsiaseltsi rahuldatud taotlus oli esitatud mahetöötaja poolt. Lisaks rahuldati mahetöötajate taotlusi füüsilisest isikust ettevõtjate puhul ühel korral ning osäühingute puhul kuuel korral.

Keskmine määratud toetuse summa on kõige suurem ainukese rahuldatud aktsiaseltsi taotluse puhul 406 816 eurot, osäühingutel on see 174 174 eurot ning füüsilisest isikust ettevõtjal on see 42 416 eurot, mis on kordades väiksem.

Tabel 3. Taotlejate jaotus juriidilise vormi alusel

Ettevõtluvorm	Rahuldatud taotluste arv	Rahuldatud toetuse summa	Keskmine rahuldatud toetuse summa rahuldatud taotluse kohta
Aktsiaselts kokku	1	406 816	406 816
Füüsilisest isikust ettevõtja kokku	2	84 831	42 416
Osäühing kokku	17	2 960 964	174 174
Taotlusvoor kokku	20	3 452 612	172 631

Allikas: PRIA

Meetme 4.2.1 toetuse saajatest 60% olid väikese suurusega ettevõtjad (12 toetuse saajat) ja 40% olid mikroettevõtjad (kaheksa toetuse saajat).

Võrreldes kolmanda taotlusvooru rahuldatud taotluste andmeid eelnevate taotlusvoorude andmetega juriidilise vormi alusel, siis rahuldati kolme taotlusvooru jooksul enim taotlusi osäühingute seas (esimene voor 30 taotlust, teine voor 37 taotlust, kolmas voor 17 taotlust) Kõige vähem rahuldati taotlusi esimeses voorus füüsilisest isikust ettevõtjatel (üks), teises voorus usaldusühingutel (üks) ning kolmandas voorus aktsiaseltsidel (üks). Keskmine rahuldatud toetuse summa on läbivalt olnud suurim aktsiaseltsidel ning väikseim füüsilisest isikust ettevõtjatel.

6 Meetme indikaatorid ja sihttaseme saavutamine

Meede 4.2 panustab järgmistesse maaelu arengut käsitlevatesse Euroopa Liidu sihtvaldkondadesse (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1305/2013 artikkel 5):

- sihtvaldkond 6A: tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine;
- sihtvaldkond 3A: toormetootjate konkurentsivõime parandamine nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustootjatele lisaväärtuse, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja tootmisharude vaheliste organisatsioonide kaudu.

Tulenevalt sellest, millise sihtvaldkonna alt on meede programmeeritud, on ette nähtud Euroopa Komisjoni poolt kehtestatud kohustuslikud indikaatorid liikmesriikidele, mille kohta tuleb seire käigus andmeid koguda ja Euroopa Komisjonile esitada. Meetmel 4.2.1 on kolm kohustuslikult kogutavat väljundindikaatorit:

- 0.1 – „Riiklikud kulutused kokku“
- 0.2 – „Koguinvesteering“
- 0.3 – „Toetatud tegevuste arv“

Sihttasemete indikaatorite tulemused on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Sihttaseme väljundindikaatorite tulemused

Taotlusvooru tähis	0.1	0.2	0.3
64212015-1	845 795	2 404 356	5
64212016-1	194 349	471 829	7
64212017-1	0	0	0
Meede kokku:	1 040 144	2 876 185	12

Allikas: PRIA)

Väljundindikaatorite kohta on andmed kättesaadavad üksnes esimese ja teise taotlusvooru kohta.

7 Toetuse saaja EMTAK kood

Vastavalt meetme 4.2.1. tingimustele peab toetuse taotleja põhitegevusalaks olema äriregistri andmetel taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaastal „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK)“ kohaselt toiduainete tootmine, välja arvatud kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine või joogitootmine. EMTAK koodil põhinevad andmed on meetme 4.2.1. kohta kokku koondatud kolme taotlusvooru kaupa.

Tabel 5. Taotlejate jaotus tegevusala EMTAK koodi alusel

Tegevusala EMTAK kood	Tegevusala EMTAK tekstina	Esitatud taotluste arv	Taotlejate arv	Taotletud toetuse summa	Rahuldatud toetuse summa
01051	Piima töötlemine, piimatoodete ja juustu tootmine kokku	1	1	379 162	379 162
01111	Teraviljakasvatus kokku	9	8	1 332 412	1 294 616
01131	Köögivilja- (sh kõrvitsaliste), juurvilja- ja mugulviljakasvatus, k.a seenekasvatus kokku	3	3	349 546	341 100
01191	Lillekasvatus kokku	1	1	2 236	0
01199	Söödakultuuri- ja heintaimikasvatus jm üheaastaste põllukultuuride kasvatus kokku	3	3	176 932	103 412
01241	Õun- ja luuviljaliste puuviljade kasvatus kokku	2	2	232 026	230 652
01251	Muu puuvilja-, marja- ning päklikasvatus kokku	1	1	11 840	11 840
01301	Taimede paljundamine kokku	1	1	451 906	0
01411	Piimakarjakasvatus kokku	1	1	10 052	0
01421	Muu veislaste ja pühvlikasvatus kokku	4	4	123 474	62 101
01451	Lamba- ja kitsekasvatus kokku	2	2	476 969	443 458
01461	Seakasvatus kokku	3	3	725 851	224 607
01491	Mesindus kokku	3	3	31 744	25 819
01501	Segapõllumajandus kokku	2	2	169 777	169 777
01631	Saagikoristusjärgsed tegevused kokku	2	2	530 471	0
10111	Liha töötlemine ja säilitamine, k.a tapamajade tegevus kokku	19	13	2 400 998	1 516 841
10131	Liha- ja linnulihatoodete tootmine kokku	10	8	2 245 368	1 474 625
10281	N/A kokku	1	1	457 426	457 426
10311	Kartuli töötlemine ja säilitamine kokku	2	1	500 000	500 000
10321	Puu- ja köögiviljamahla tootmine kokku	7	6	872 535	469 164
10391	Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine kokku	5	5	544 215	40 713
10411	Õli ja rasva tootmine kokku	2	2	546 173	546 173
10512	Juustu- ja kohupiimatootmine kokku	4	4	878 736	559 606

Tegevusala EMTAK kood	Tegevusala EMTAK tekstina	Esitatud taotluste arv	Taotlejate arv	Taotletud toetuse summa	Rahuldatud toetuse summa
10519	Muude piimatoodete tootmine, sh või tootmine kokku	3	2	556 656	525 103
10521	Jäätisetootmine kokku	1	1	78 488	78 488
10611	Jahu ja tangainete tootmine, k.a jahvatamine kokku	4	4	774 719	772 775
10711	Leiva- ja saiatootmine; säilitusaineteta pagaritoodete tootmine kokku	14	11	1 817 221	1 554 805
10721	Kuiviku- ja küpsisetootmine; säilitusainetega pagaritoodete tootmine kokku	6	4	1 059 365	452 633
10731	Makaronide, nuudlite, kuskussi jms makarontoodete tootmine kokku	1	1	4 301	4 301
10821	Kakao, šokolaadi ja suhkrukondiitritoodete tootmine kokku	1	1	500 000	0
10831	Tee ja kohvi töötlemine kokku	1	1	58 417	58 417
10841	Maitseainete ja -kastmete tootmine kokku	2	2	87 011	0
10851	Valmistoitude tootmine kokku	6	4	1 795 383	160 279
10891	Mujal liigitamata toiduainete tootmine kokku	4	4	284 148	127 122
10911	Valmissööda tootmine loomakasvatusele kokku	4	3	1 568 948	620 960
10921	Lemmikloomade valmistoidu tootmine kokku	1	1	20 596	20 596
11011	Kange alkoholi destilleerimine, rektifitseerimine ja segamine kokku	1	1	31 686	0
11031	Siidri ja muu marja- ja puuviljaveini tootmine kokku	2	1	511 583	500 000
11051	Õlletootmine kokku	13	11	2 363 340	2 103 285
52101	Kaubaladude töö kokku	1	1	439 585	0
Meede kokku:		153	125	25 401 293	15 829 854

Allikas: PRIA

Kokku on taotlejaid olnud 40 erinevalt EMTAK koodiga tegevusalalt. Esitatud taotluste ja taotlejate arv ning taotletud ja rahuldatud taotluste summa on märgatavalt suurem teraviljakasvatuse, lihatöötlemise ja säilitamise, liha- ja linnuliha tootmise, leiva- ja saiatootmise ja õlletootmise puhul. Ainult üks taotlus on esitatud järgmiste tegevusalade puhul: piima töötlemine, piimatoodete ja juustu tootmine, lillekasvatus, muu puuvilja-, pähkli- ning marjakasvatus, taimede paljundamine, piimakarjakasvatus, N/A, jäätisetootmine, makaronide, nuudlite, kuskussi jms makarontoodete tootmine, kakao, šokolaadi ja suhkrukondiitritoodete tootmine, tee ja kohvi töötlemine, lemmikloomade valmistoidu tootmine ja kange alkoholi destilleerimine, rektifitseerimine ja segamine.

Võrreldes mahetöötlejatest taotlejate tegevusalasid kõikide taotlejate tegevusaladega, erinevad need suurel määral. Mahetöötlejatest taotlejaid oli kokku 11 ja nad esindasid 25 erinevat EMTAK koodiga tegevusala. See moodustab üle poole taotlusvoorudes esindatud tegevusaladest.

Esitatud taotluste arv oli suurem teraviljakasvatuse (kuus), muu veislaste ja pülvlikasvatuse (neli) ja liha töötlemise ja säilitamise (viis) puhul. Mahetöötlejate seas määrati suurimad toetuse summad teraviljakasvatuses (887 538 eurot), õli ja rasva tootmises (546 173 eurot) ja juustu- ja kohupiimatootmises (499 550 eurot).

8 Kokkuvõte

Meetme 4.2.1 „Mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus” raames on toimunud kolm taotlusvooru, kus on taotletud toetust kokku 25 401 293 euro ulatuses ja määratud toetust 15 829 853 euro ulatuses. Kolmandas taotlusvoorus esitati kokku 32 taotlust, kus taotleti toetust kokku summas 4 733 752 eurot. PRIA rahaldas nendest 20 taotlust, millede summa kokku oli 3 452 611 eurot. Võrreldes kolmanda taotlusvooru taotluste ja tegevuste arvu esimese ja teise taotlusvooru taotluste ja tegevuste arvuga, on nende näitajate koguarvud kolmandas taotlusvoorus umbes poole võrra väiksemad. Toetuse saajatele keskmine määratud toetuse summa taotluse kohta kolmandas taotlusvoorus oli 172 631 eurot. Meetme eelarve jääk 2018. aasta alguse seisuga on 9 218 802 eurot.

Kolmanda taotlusvooru taotlused sisaldasid kokku 134 tegevust. PRIA tegi taotluse rahuldamise otsuse 81 tegevuse osas. Ehitistega seotud tegevustest taotleti enim toetust ehitise püstitamiseks ning rahuldatud tegevuste arv oli suurim ehitise laiendamise puhul. Seadmetega seotud tegevuste osas taotleti enim toetust seadme ja selle paigaldamiseks, seadistamiseks või müüja poolt selle kasutamise väljaõppeks, kus oli ka suurim rahuldatud tegevuste arv. Esitatud taotlustes sisalduv tegevuste arv ja rahuldatud taotlustes sisalduv tegevuste arv on kolme aastaga langenud.

Maakondade lõikes esitati enim taotlusi Harju- Tartu- ja Saaremaalt. Nimetatud maakondadest esitasid enim taotlusi ka mahetöötledjad. Kõige rohkem rahuldati taotlusi Harju- ja Saaremaal. Rahuldatud toetuse summa oli suurim Harju-, Tartu- ja Raplamaal. Mahetöötledjate hulgas rahuldatud toetuse summa oli suurim Tartu-, Harju- ja Ida-Virumaal.

Juriidilise vormi alusel võib välja tuua, et enim rahuldati taotluseid osühingutel 17 korral, füüsilisest isikust ettevõtja puhul kahel korral ja aktsiaseltsi puhul ühel korral. Suurim keskmine rahuldatud toetuse summa oli mahetöötledjast aktsiaseltsil.

Kokkuvõttes võib öelda, et toetuse taotlemine meetme 4.2.1 raames oli kolmandas taotlusvoorus aktiivne, sest taotletud toetuse summa ületas taotlusvooru eelarvet rohkem kui 29%. Kolmanda taotlusvooru keskmine toetuse summa oli senini suurim. Samuti on hakanud aina rohkem toetust taotlema ka mahetöötledjad.